

Portal

شبکه های به هم تنیده جهانی بر پایه کار بر اینترنت به سوی تکامل پیش می روند و به طور مستمر به بازسازی خویش می پردازند در اثنای این تغییر و تحول و بازسازی مفهوم جدیدی به نام Portal مطرح گشته است و زیر بنای تحولات مهمی در آینده گشت که شاید زمانی دور از انتظار و دسترس فرض می شد.

رشد واحدهای تجاری در دوره اخیر شیوه های نوین را جهت این پیشرفت می طلبد . پرداختن به تجارت از طریق Portal های یکی از این مدل های جدید است . پیشرفت در تکنولوژی های بی سیم تأثیرات زیادی روی پیشرفت Portal ها داشته است . Portal ها موج جدیدی از اینترنت می خوانند.

تاریخچه ایجاد Portal ها به اوایل دهه ۱۹۹۰ باز می گردد . در سال ۱۹۹۴ وقتی Net scape Navigator گسترش پیدا کرد : استفاده از وب ها تقریباً عمومیت پیدا کرد . دو پروفیسور و جری یانگ (Jerry Yong) مدلی از یک سایت با دسترسی برای آسان برای هر کسب ساختند . سایت اولیه Jerry Yang's Guid to www نام داشت . در آن زمان این سایت با امکانات ویژه اش بسیار مورد توجه قرار گرفت و توجه بسیاری از اسپانسرها را به سوی خود جلب کرد . استقبال شایان از این سایت این دو را بر آن داشت تا به توسعه آن پردازند و سپس آن را به Yahoo که همچنان از پر مخاطب ترین و عمومی تین سایت هاست تبدیل کردند.

موفقیت Yahoo ! سایر شرکت ها را بر آن داشت تا از این تکنیک پیروی کنند و اکنون شاهد صدها Portal روی شبکه جهانی وب هستیم.

برخی بر این باورند که قرار دادن واژه Portal روی home page ، سایت مورد نظر را به یک Portal تبدیل خواهد کرد و افزون چندین ارتباط (Link) و خصوصاً استفاده از یک موتور جستجو بر ای دستیابی به اطلاعات روی Web ، برای تبدیل یک وب سایت به Portal کافی است ولی آیا Portal ها به همین راحتی قابل وصولند؟

برای پاسخ به این سوال بهتر است بیشتر با ساختار و مشخصات یک Portal آشنا شویم و Portal چیست؟

از نظر لغوی واژه Portal در دیکشنری آکسفورد به دروازه (Gate Way) تعبیر شده است یک Portal روی اینترنت مانند یک نقطه ورود به اطلاعات قابل دسترسی در اینترنت است.

([www. Zdwebopedia.com](http://www.Zdwebopedia.com)) zd webopedia

Portal را به صورت زیر تعریف کرده است:

« یک وب سایت یا سرویسی که طیف وسیعی از منابع و خدمات مانند E-mail ، بازارهای مجازی ، موتورهای جستجو و خریدهای online ، گروه های مذاکره ، اخبار ، وقایع ورزشی ، گزارش وضعیت هوا و ....

را ارائه می دهد . در گذشته تعداد Portal ها بسیار محدود بوده ولی اکنون تقریباً همه وب سایتهای قدیمی به Portal ها تغییر پیدا کرده اند.

Portal ها به ارتباطاتی را به سایر سایت ها و Portal ها فراهم می سازند لذا مهم ترین مفهوم که از بیان Portal بر می آید استفاده مخاطبان از ارتباطات بین همه خدمات اینترنتی می باشد .

Portal روی شبکه به صورت یک ابزار رقابتی درآمده است و هر روز با امکانات بیشتری عرضه می شود. صاحبان این شرکت با سرعت دیوانه واری به پیش می تازند تا بتوانند مخاطبان بیشتری را داشته باشند. اطلاعاتی که هر Portal کاربر را به آن هدایت می کند به نوع و محل ورود بستگی دارد.

از نقطه نظر مشتری Portal ها معایبی دارد مانند اینکه کاربران فقط به اطلاعات دیکته شده و مشخصی دسترسی دارند. باید تنها به بخشی از اطلاعات قناعت کنند. Portal ها معمولاً کاربران را به یک سری همگونه زیر یک چتر فعالیت می کند رهنمود می سازد.

مزایای ایجاد Portal

ایجاد یک web Portal مزایایی زیر را در برخواهد داشت:

- تهیه و تامین اطلاعات از منابع مختلف با فرمت های متفاوت ارائه آن در یک قالب منفرد.
- تامین خدماتی بر پایه وب مثل chat room, search, E-mail, FTP و ....
- به کاربران اجازه می دهد که فعالیت های تجاری خود را اداره و کنترل نمایند.

معایب ایجاد Portal

ایجاد web Portal معایبی برای اکثر تجارت ها به شرح زیر خواهد داشت.

- گسترش فضای رقابتی

- ناتوانی در تکمیل فرایند تجارت و فروش کالا یا خدمات . این موضوع در مواردی حادثتر است که مشتری اطلاعات کاملی را دریافت می نماید و در نهایت برای خرید یا دریافت خدمات به شرکت رقیب مراجعه می کند .
- داشتن اطلاعات بسیار زیاد یا بسیار کم که باعث گیج شدن مشتری می شود.
- و باید شرکت ها همواره از جدیدترین اطلاعات برخوردار باشند.

چرا Portal ها مفیدند ؟

ممکن است شما نخواهید که مانند Yahoo! تمام دنیا را تحت پوشش قرار دهید ولی شاید اطلاعاتی داشته باشید که برای عده ای مفید باشند و بخواهید این دادهها و اطلاعات را منتشر کنید . برای استفاده به سایت شما مراجعه خواهند کرد به این صورت Portal ها بسیار مفید خواهند بود و ورودی های لازم را جهت کاربران ایجاد خواهد کرد.

منابع درآمد برای صاحبان Portal

تعداد web Portal ها روی اینترنت با سرعت نور در حال افزایش است و فرصت های تجاری سودمند را ایجاد می کنند . همانطور که قبلاً اشاره شد . Portal ها دروازه ای برای ورود به اطلاعات هستند بر اساس این منابع متنابهی برای درآمد در آن وجود دارد.

درآمد بر اساس مشتری

(consumer – side Revenue)

مثل برنامه ارائه حق عضویت برای عضو شدن در سایتی و استفاده از اطلاعات و خدمات سایت مورد نظر. این مدل خصوصاً زمانی بسیار مفید است که شرکت بتواند اطلاعات و خدمات ارزشمندی برای ارائه تهیه کند.

درآمد بر اساس تامین کننده

(Supplier – side Revenue)

ایجاد Line هایی از تامین کننده‌ها به مشتریان روی سایت و دریافت وجه از تامین کننده بابت ارائه Link و آشنایی با مشتری.

درآمد از طریق تبلیغات روی سایت

صاحبان یک Portal برای کسب درآمد می توانند از هر یک از مدل های فوق یا ترکیبی را دو یا همه آن استفاده نمایند. البته مدلی که انتخاب می شود می شود به هدف سایت نیز مرتبط است.

مثلاً Portal هایی که به صورت حرفه ای به مسائل پرشکی می پردازند. عموماً از مدل اول یعنی درآمد بر اساس مشتری تکیه می کنند.

عواملان پیش برنده در گسترش Portal ها

بیشتر شرکت ها برای پاسخگویی به طیف وسیع نیازهای مخاطبان خود به ایجاد Portal دست می زنند. عوامل زیر در گسترش Portal ها موثرند.

- گسترش کاربران و خدمات On-line
- مطالب مفید و مورد استفاده روی وب

- گسترش تجارت الکترونیکی (۱/۴ میلیون خریدهای On-line)
- نرم افزارها و ابزارهای جدید تکنولوژیکی که رشد فزاینده دارند. مثل PC ، PDA ، تلفن های اینترنتی ، ...
- Portal ها همچنین باید به موارد زیر جهت توسعه هر چه بیشتر و موفق تر توجه نمایند .
- مشاهده و دسترسی پذیری آسان
- این نکته باعث افزایش وفاداری مشتری می گردد و مشتری در صورت رضایت درباره به سایت مراجعه خواهد کرد .
- مطالب و مفاهیم جدید و کیفیت بالا در ارائه خدمات.
- ایجاد صرفه جویی در هزینه های مخاطبان با مراجعه به Portal که سبب مراجعان مکرر آن ها می گردد .
- بکار گیری تکنولوژی و خدمات نوین که مشتری را on-line حفظ نماید.
- این کار را می توان با استفاده از درآمد ناشی از تبلیغات انجام دهد.
- ارائه سرویس خدمات با ارزش افزوده زیاد.
- اگر مشتریان سرویس یا خدمات مورد نظر کاری خود را با ارزش افزوده بیشتر بیابند حاضرند در ازای آن پول پرداخت کنند.

دسته بندی Portal ها

تقسیم بندی Portal ها انواع بسیار گوناگونی دارد . و با توجه به نوع دیدگاه متفاوت خواهند بود در ادامه فصل به برخی از انواع دسته بندی اشاره خواهیم دسته بندی که در این مقطع مورد نظر است با توجه به کاربران می باشد.

یک Portal می تواند در سطح استفاده از کاربران خاصی باشد . که به آن user – Level می گویند و یا گروه خاصی از Portal استفاده نمایند که به آن group – Level گفته می شود . البته در business model سازمان می توان از ترکیبی از هر دو استفاده کرد .

نوع user – level در حال حاضر بسیار متداول می باشد و به شخصی کردن محیط برای کاربران می پردازد . کاربران در سطح و رده های گوناگون می توانند از میان گزینه های متفاوت حیطه مورد علاقه خود را بیابند و به شخصی کردن سایت مورد نظر بر طبق خواسته ها ، داده ها و اطلاعات خود پردازند .

نوع Kenel – group

در اختیار گروهی قرار می گیرد که در موارد موضوع خاصی مسیر مشترک دارد . در این صورت مدیر این گروه به تغذیه اطلاعات و تعیین چیدمان سایت می پردازد ولی هر کدام از اعضای گروه می توانند بخش شخصی خود را داشته باشند و در حیطه کاری خود به مدیریت آن پردازند ولی قادر به تغذیه اطلاعات به سایت کل نیستند.

بهترین نوع Portal آن است که شخص با گروهی آغاز به کار کند سپس در گروه سایت به ایجاد یک شخصی خود پردازد . البته در حال حاضر هنوز این مسأله رایج نگشته است که شخص از یک گروه به Portal شخصی انتقال یابد.

Portal ها باید در مجموع ساده و قابل فهم برای کاربران بوده ولی می توان در بالا یا پایین Portal به تبلیغ پرداخت .

ایجاد یک Portal

برای ایجاد یک Portal نمی توان تنها از دیپارتمان خاصی استفاده کرد بلکه پروژه عظیم خواهد بود که باید از کلیه واحدهای یک سازمان استفاده نمود . برای خلق یک Portal می توان از سیستم هایی نظیر سیستم زیر استفاده نمود.

۱ - بازاریابی : این واحد ارتباطات بازاریابی را تسهیل و برنامه لازم را و برای ایجاد Portal طراحی می نماید و پاسخگوی نگهداری پروژه وب سایت خواهد بود.

۲ - وظایف کارکردی : این واحد نیازمندی های تجارت ، استاندارد ها و خدمات و رویکردها و ساختارهای اطلاعاتی لازم را برای ایجاد یک Portal مناسب مشخص می کند .

۳ - تکنیکی : این واحد محیط عملیات را از لحاظ تکنیکی پشتیبانی می کند و ساختارهای مناسب را از لحاظ عملیاتی مشخص و نصب می نماید.

۴ - طراحی : نحوه چیدمان صفحات و موها و ساختار ظاهری مثل محل قرار گرفتن too bar ها ، کنترل ها ، ویزارد و ... را طراحی می کند .

- عوامل که در طراحی یک Portal بدان توجه می شود .
تمام سازی : مشخص کردن آنچه که از یک Portal در نهایت انتظار می رود.
- مشتری مداری : تأمین آنچه که کاربران مختلف در سطوح کاربردی مختلف برای دسترسی به اطلاعات و خدمات نیاز دارند.
- خصوصی سازی : این واحد به کاربران اجازه می دهد که سایت را مطابق سلیقه خود تغییر دهند . درجه خصوصی سازی بستگی به میزان قدرت استفاده کاربر دارد.
- قانونی کردن : این فعالیت موید حضور قانونی شما در صحنه تجارت است .
- اختیار بخشی : این مطلب بیانگر میزان اختیار کاربرد در وارد کردن اطلاعات و نحوه وارد کردن آن می باشد.
- همکاری در جریان کاری : Portal انجام کارهای جمعی را ممکن می سازد.
بر اساس طبیعت خدماتی که Portal ارائه می دهد می توان Portal ها را به دو دسته Portal های افقی (horizontal Portal) و Portal های عمودی (vertical Portal) تقسیم بندی کرد . در زیر به شرح هر یک از آنها می پردازیم .

۱ - Portal های افقی (horizontal Portal)

Portal های افقی وب سایتی است که تلاش می کند تا برای مخاطبانش طیف وسیعی از خدمات مورد نیاز را تامین نماید . این Portal ها ارتباطات مفید به هر منبعی که مورد نظر کاربر باشد در اختیار وی قرار می دهد . از موسسه های آموزشی گرفته تا رستوران ، اخبار ، تا سرگرمی های متفاوت ، مثل سایت های زیر:

www.msn.com

www.yahoo.com

www.123india.com

www.myexcite.com

Portal های افقی می توانند گستره وسیعی از منابع و خدمات مانند E-mail هوشناسی ، پت اخبار بازاهای مجازی ، حراج ها ، موتورهای جستجو ، خریدهای on-line از بازارچه های مجازی و ... را ارائه دهد .

و با تغییر موتورهای جستجو زمینه های لازم را برای جذب مخاطب افزایش می دهند در واقع Portal افقی با گشایش دروازه هایی امکان دسترسی به محدوده وسیعی از کالاها و خدمات مورد نیاز مشتری را ممکن می سازد . در ایجاد Portal های افقی به مقوله خصوصی سازی و مشتری گرایی اهمیت خاصی داده می شود به طوری که هر مخاطبی قادر باشد Portal را ویژه نیازهای خود تغییر دهد گاهی مخاطب ها آن را راه حلی برای مسائل خود می دانند که همه اطلاعات مورد نیاز و علوم کاربردی مورد نیاز

در دسترس آن ها قرار می گیرد . گاهی این خصوصی سازی می تواند مختص کامپیوتر شما باشد و ترکیب آن در کامپیوترهای دیگر از بین برود.

در Portal های افقی تبلیغات بسیار وسیع است و تبلیغ کنندگان همواره سعی دارند . با چشم های بیشتری را به خود جلب کنند.

Portal های افقی ممکن است کاربران را به آنچه که واقعاً در زمینه خاصی نیاز دارند ، نرساند . آنچه که یک کاربر بردان نیاز دارد به محل کار و نوع کار و زمینه مورد علاقه آن وابسته است .

مثلاً دیدگاه و خواسته های یک دانشجو بسیار متفاوت از یک کارمند بانک می باشد و در صفحات وب ممکن است هر دو به یک موضوع علاقه باشد و با توجه به تفاوت ماهیتی نتیجه های متفاوتی را طلب می کنند که در Portal ها افقی این امر تقریباً مسیر نمی باشد.

Portal های عمودی (vertical Portal)

Portal های عمودی سایت هایی هستند که تلاش می کند به سازمان هایی هوشمند تبدیل شوند تا همه نوع اطلاعات ممکن را در مورد موضوع خاصی ارائه دهد . در Portal های عمودی نه تنها سطح وسیعی از اطلاعات ممکن را در مورد موضوع خاصی ارائه می گردد بلکه امکان ایجاد ارتباط و تشریک مساعی را برای مشتریان و بازدیدکنندگان را فراهم می آورد.

این نوع Portal ها روی موضوع خاصی متمرکز می شوند و همه عوامل وابسته آن را در بر می گیرد. و به صورت تخصصی به موضوع می پردازد. عموم متصورند که یک Portal افقی مجموعه ای از چندین Portal عمودی می باشد.

اجزاء Portal های عمودی بسیار گسترش یافته است. زیرا می توانند منابع جامعی از اطلاعات را در اختیار کاربران قرار دهند. همچنین سطح وسیعی از اطلاعات و خدمات را مطابق خواست مشتری و بر اساس کاربرد در اختیار وی قرار می دهد. مثل وب سایت ها در رویکرد B2B کار با فروشندگان و خریداران را از سراسر همان با خواسته ها و علائق مشابه ارتباط برقرار می کند.

یک سایت B2B وی اینترنت به قصد تجارت ایجاد شده است و نوعی تغییر از انواع سنتی آن است که توسط فاکتورهای مثل مکان جغرافیای، ساعت کار و ... محدود شده است.

متخصصان در زمینه های گوناگون خواستار گسترش Portal های عمودی هستند این نوع سایت ها در سال ۱۹۹۸ حدود ۲۸۰ میلیون دلار در آمد ایجاد کرده اند پیش بینی می شود تا سال ۲۰۰۵ افزون بر ۲۵ بلیون دلار در آمد داشته باشند.

مثل Neoforma که یک هاب تجاری دارویی درمانی است که ۱۳۰۰۰ تامین کننده بیمارستانی و دارویی و ۷۰۰۰۰ خریدار و ۷۵۰۰ مرکز دارویی با آن ارتباط دارند ایرادی که به Portal های عمودی وارد است آن می باشد که صدها بازار عمودی وجود دارد که به صورت ناکارآمد فعالیت می کنند. اما می توان آن ها به یکدیگر نزدیک تر کرد و

بسیاری از هزینه ها را کاهش دهد . به اشتراک گذاشتن اطلاعات و ایجاد ارتباط کلید این ماجرا است.

Portal های عمومی بر Corporate نیز نامیده می شوند که در آن شرکتها قادرند منابع داخلی و خارجی خود را مانند اطلاعات تجاری (بودجه ، قیمت گذاری ، پیش بینی فروش ، درآمد و ...) و اطلاعات در مورد مشتری و اخبار تجارت را به اشتراک بگذارند.

چند مثال از vortal

www.Animalhouse.com (college life)

www.CNET.com (IT)

www.Intrlihealth.com (health)

www.Ivillage.com (pets)

www.sportline.com (sports)

www.MP3.com (music)

www.tucows.com (IT)

www.webMd.com (health)

مقایسه Portal های عمودی و افقی

برخی معتقدند تمرکز روی مسأله خاص مفیدتر و بهتر می باشد.

برخلاف سایتهای افقی موفق vortal ها نمی توانند از درآمدهای ناشی از تبلیغات یا حق عضویت استفاده نمایند و نمی توانند بدین طرق مخاطب جمع کنند بلکه باید از طریق فعالیت های تجاری ، بازاریابی ، خدمات تجاری و خدمات ویژه برای اعضا استفاده نماید . اگر بتوان به صنعت خاصی به خوبی درگیر شد ، ایجاد یک موقعیت عمودی بسیار مفیدتر از یک شرایط افقی می باشد.

با در نظر گرفتن این موارد کسب درآمد در Portal های عمودی اندکی مشکل تر از Portal های افقی می باشد ولی نوع خدماتی که Portal های عمودی ارائه می دهند تخصصی تر می باشد لذا کابران با توجه به نیاز خود بیشتر از این Portal ها استفاده می کنند.

در ادامه این فصل به طور خلاصه به انواع دیگر تقسیم بندی Portal ها می پردازیم که در دسته بندی های مختلف با توجه به دیدگاههای خاص تجارتي قرار دارند. در این نوع دسته بندی که ذکر خواهد شد ۵ دسته وجود دارد.

۱ - CPAD (customized , per sonalized , adopitive , Desktop)

۲ - Horizontal portal

۳ - vertical potal

۴ - Enterprose portal

۵ - corporate portal

با توجه به اینکه portal های عمودی و افقی در بخش های پیش توضیح داده شد به توضیح سه portal دیگر می پردازیم.

CPAD

این نوع portal توسط نرم افزاری ایجاد می شود .
برای افزایش کارایی می تواند سخت افزارهای مختلف را بر حسب نیاز کاربر به صورت مشتری گرا در آورد . همچنین بر اساس نوع نیاز کاربر شخصی شود و کاربر می تواند براساس خواسته نیاز خود فرمت آن را تغییر دهد . رنگ ها و شکلها ، Link های قابل دسترس و back ground را تغییر دهد . همچنین اطلاعات قابل دسترسی و قابل تغییر جاذبه جایی هستند . و کاربر می تواند دقیقاً آن را با توجه به نیاز خود تدوین نماید .

Enterprose portal

این نوع portal در مکان هایی استفاده می شود که سطح های متفاوتی از کاربران بدان دسترسی دادند مانند یک دانشگاه . با استفاده از مشتری گرایی و خصوصی سازی می تواند به همه کاربران سرویس دهی نماید . و هر کاربر با توجه به نقش و درجه اطلاعاتی خود قادر به استفاده از آن می باشد . این نوع portal مشابه نوع پیش می باشد .

Corpotate portal

یک portal داخلی است که مثلاً درون یک شرکت یا یک صنف ایجاد می شود . و شرکاء می توانند به تبادل اطلاعات و خدمات پردازند و از همکاری یکدیگر بهره جویند .

همچنین این portal شامل موتور جستجو برای بررسی پرونده های داخلی و خارجی موجود دارد . و می توان از این نوع portal نیز از لحاظ ظاهری به صورت خصوصی استفاده کرد . و اطلاعات مورد نیاز برای تهیه گزارشات را مطابق با نیاز دسته بندی نمود .

برخی از کارشناسان این سه نوع portal ذکر شده را زیر مجموعه ای از portal های افقی و عمودی می دانند

در زیر به مثال های از هر یک از portal های ذکر شده می پردازیم.

Type	Exampley
CAPD	www.home.netscape.com www.babycenter.com
Horizontal	www.excite.com
Vertical	www.cheese.com www.mills.com
Enterprise	www.tiaa-cref.org www.junglee.com

انواع جدیدی از portal ها که ایجاد شده است به شرح زیر می باشد.

۱ - portal های صوتی (voice portal)

portal های صوتی نوع جدیدی از portal ها با ویژگی صوتی می باشند. این نوع portal ها برای رسیدن به یک استاندارد یا تلفن های شخصی ایجاد شده اند. سایت های مثل tellme.com و Bevocal.com که مخاطبان این سایت می توانند از وضعیت هوا، رستوران های محلی، ترافیک و اطلاعاتی از این است با خبر شوند.

همچنین با استفاده از یک Voice portal می توان گروهی را به یک کنفرانس دعوت نمود. یا عدهای را از وجود یک کنفرانس آگاه کرد.

شرکت بسیاری درصد هستند که این نوع جدید portal را گسترش دهند تا بتوانند بهتر از خدمات آن استفاده نمایند.

Portal های بی سیم (wireless or Mobile portal)

در این نوع portal ها افراد می توانند از طریق تلفن همراه خود با portal ها ارتباط برقرار کنند. این بدان معنی است که می توان تکنولوژی جدید را با پروتکل های مختلف ترکیب کرد. در واقع با گسترش این نوع portal می توان همه فعالیت هایی را که با portal های قبلی انجام می شده از طریق mobile انجام داد.